

שליחות השאית

האם קשורה נסיעתו המיסתורית של וייצמן

שהוגדרה כ"חשאית" — עם ידיעת הסקופ

שפירסם העולם הזה לפני חודש? האם נפגש

וייצמן עם אישים סובייטיים — ואם כן עם מי?

היכן? לשם מה? בברית-המועצות או מחוצה לה?

הידיעה הופיעה לפני חודש. העולם הזה (30.7.86) הכתיר אותה בכותרת "סקופ" — ציון מיוחד, שהשכווען משתמש בו רק לעיתים

הזה, ביקש וייצמן בכל הרצינות: "אולי אתה יודע משהו שאני לא יודע. תנסה לברר פרטים ולהודיע לי." כמו כל יוזמה סובייטית גובשה גם זו במשך

הדבר צריך להיעשות לפני הרוטציה, כי אין לדעת מה יהיה מעמדו של וייצמן לאחר מכן, ואין גם לדעת אם ראשי

הוא לא סיפר על כך לאיש מראש, וגם מקורביו, שנפגשו עימו כמה שעות לפני היציאה, לא ידעו על כך דבר.

ליציאתו לא התלוו סימני-הפיר" סומת המקובלים בארץ, ושכל פוליטיקאי מעוניין בהם כדי להעלות את מעמדו בשוק הפוליטי והתיקשורתי. נמסר כי ממלא-מקום ראש-הממשלה, יצחק שמיר, "הסכים לנסיעה" אם כל מטרתו של וייצמן היא לקיים שיחות שיגרתיות, למה היה צורך בהודעה רשמית כזאת?

כגישה — היכן?

אנשים הקרובים למוקד הכי רעות ניסו לפרש את הדברים לפי מיטב הבנתם. תגובה אופיינית של איש-צמרת, שלא לציטוט: "אני לא חושב שהוא נסע לארץ שאתם רומזים עליה. יתכן שהוא ייפגש במקום אחר עם הגורמים שאתם מרמזים עליהם!" האפשרויות:

וייצמן אכן נמצא בדרך לברית-המועצות, והשיחות עם קול וקראסקי לא נועדו אלא לצורך הסוואה. הפגישה תהיה חשאית, לפי בקשת הסובייטים, וגם וייצמן יכחיש אותה.

וייצמן ייפגש בחשאי עם אישים סובייטיים בכירים, אך לא בברית-המועצות, אלא באי רין מערבית, אולי בחסות אחד מראשי-הממשלות שהוא פוקד אותם.

וייצמן ייפגש עם אישים סובייטיים בארץ מיוזמתו, בסודיים-סודות.

הדברים יתבררו רק בעתיד, ואולי בעתיד הלא-קרוב. אחרי הפרשה האומללה של השיחות בהלסינקי (ראה הנדון), יתכן כי ברית-המועצות אינה מעוניינת בפירסום מהלכיה כלפי ישראל, ויתכן שגם שימעון פרס אינו מעוניין (כאופז יוצא-מהכלל) בפירסום. בגלל החשש מפני הזעקה הצפויה של הפעילים היהודיים מברית-המועצות, התובעים להתנתק כל תווה ככניעה סובייטית בעניין היהודי.

יתכן שהסובייטים החליטו תחילה על הזמנת ד"ר וייצמן למוסד קוזה, אך שינו את התוכנית ומיתנו אותה אחרי שנעלבו בפרשת הלסינקי.

וייצמן, מצידו, ינסה להשיג בפגישה כזאת פריצת-דרך גדולה. החלום הגדול של שימעון פרס: פגישה פומבית של פרס עם אישיות סובייטית בכירה לפני הרוטציה, פגישה שתהווה עטרת פעילותו הפוליטית במדי שך שנתלים. השכווען לא היה שום דבר ברור. עד שיגיע מידע נוסף, יישארו הדברים בגדר ניהושים.

סקופ וייצמן יוזמן למוסקוה

עוד וייצמן השמעו השכווען הצהרה הוא מוכן להיפגש עם ראשי ערמאני י"ר אש"ף בתנאים מסויימים. התנאים מתאימים לנוסחת יריב-ש"ט"ב המפורסמת: הכרה בתשואל והסגת מעשי-האלימות.

בכך דחה וייצמן על הצהרה שהשמיע עוד לפני 15 שנים. הצהרה דומה השמעו אז אריאל שרון (שלא העמיד תנאים) ובמרומו גם משה דיין.

עיתוי הצהרתו של וייצמן נראה מיקרי. היו שראו בה גם ביטוי להיסכול אחרי ששימעון פרס לא לקח אהרן עימו למארוק. מכיוון שוייצמן נזרף לסמטלה הנוכחית בתפקיד הבלתי-רשמי של מי שיעסק בענייני-השלום על רקע הכלוחותי בעבר במצויים הרי אי-שיתוף בטעם זה היה כמעט נבחינת סטירית-לחי. אולם פרס לא רצה להתחלק בתהילה, ולקח עימו רק אדם פוליטי אחד: רמי אדרי. שזעך להוביל את הסתערויות מפלגת-העבודה על הנציג הפאר וקראי נאציץ (ראו את כתבה).

אולם וייצמן לא היה מדוכא. הוא ידע ששקדו לקרות משורר שיעלה את מעמדו באופן רשמתי. הוא הסוד המדיני השמור ביותר בשעה זו.

עוד וייצמן יוזמן לברית-המועצות כדי להיפגש עם אנשי ממשל בכירים.

הסובייטים תוקפים מה וזן רב אחרי פעולתו של וייצמן לנען השלום הישראלי-ערבי החליטו לנחזו בו כנאשק הנטאים ממנד הישראלי שדאי לעשות כלפינו פרוחה כזאת כצעד נוסף לקראת דומליוזיה של היחסים בין מוסקוה וירושלים. תחילה רצו להיפגש עימו במקום נוסף, כמובן, אך עשה החליטו להיפגש לברית-המועצות עצמה.

דין לא ברור מתי ייגא השמע אל השלום, ואך נתייחסו אליו שותפים של וייצמן כמשתתף. יש למחז בני שימעון פרס קודם דימן זה בברכה, מפני שהוא יינאצ הוכחה נוספת

חודשים רבים. היא התחילו לפני קרוב לשנה. השיקולים האפשריים:

הזמנת שר לפגישה ברמה גבוהה היא צעד גדול קדימה לקראת חידוש היחסים עם ישראל, שהיא אחת המטרות החשובות של ברית-המועצות בשעה זו (ראה הנדון) — אם כדי לרכוש את ליבם של ידידי-ישראל ברעת-הקהל האמריקאי, אם כדי לאפשר למוסקוה לתפוס את מקומה בוועידת-שלום בינלאומית למיזורה התיכון, שהיא חותרת לכינוסה.

הפגישות השיגרתיות, המתקיימות לעיתים מזומנות בין אישים ישראלים וסובייטיים במרכז האו"ם, לרגל כינוס העצרת, אינן ממלאות תפקיד זה.

הזמנת ראשי-ממשלת ישראלי היא צעד גדול מדי. הזמנת שרי-החזן אינה רצויה, באשר ממלא את התפקיד הזה יצחק שמיר. הזמנת שרי-הביטחון אינה באה בחשבון, בגלל המשמעות הצבאית שהיתה ניתנת לביקור כזה.

עוד וייצמן מקובל על הערכים יותר מכל שר ישראלי אחר, ועל כן יעורר ביקורו פחות תגובות שליליות בעולם הערבי מאשר ביקור אחר.

במדינה

העם ישראלי

פיתאים דא בא: ישראלי מוחלל...
היא אשתי ישראלי: תיקפת המלחה של...
המלח: נורא תפק את סוכני...
העם: ישראלי לעובת העם...
החברים: אשתי היה חכם...
הישראלים: הקדומים על...
היה: כל שר וזמנתו...
היה: בילי מליטותיהם...
היה: כפשו...
היה: ספר את המים עד...
היה: ידוע בעת...
היה: ידועים...
היה: ספר את המים עד...
היה: אלוס, סמכטרי ימים...
היה: ידוע ודומיה עשר...
היה: ל...
היה: לו האחרים... קבוצת...
היה: יספ, המספיק לשר...
היה: כפשו, יצא להפגה...
היה: אף לא לבאת לפגה...
היה: עם המלח והגיחות...
היה: לו האחרים... כשר...
היה: רצו אל ספריהם...
היה: ליאבן בלא מילים...
היה: את צבם למענה...
היה: טיבול לרשות...
היה: רק לערבים לא מוזר

אתה הנה לישראל: הימים כמים רבתי על...
היה: גיא את חם, קרית...
היה: הנה למען השמש, אלא...
היה: כן נשנה...

הסקופ ב"העולם הזה" 30.7.86

להכין פגישה עם פרס?

חודשים רבים. היא התחילו לפני קרוב לשנה. השיקולים האפשריים:

הזמנת שר לפגישה ברמה גבוהה היא צעד גדול קדימה לקראת חידוש היחסים עם ישראל, שהיא אחת המטרות החשובות של ברית-המועצות בשעה זו (ראה הנדון) — אם כדי לרכוש את ליבם של ידידי-ישראל ברעת-הקהל האמריקאי, אם כדי לאפשר למוסקוה לתפוס את מקומה בוועידת-שלום בינלאומית למיזורה התיכון, שהיא חותרת לכינוסה.

הפגישות השיגרתיות, המתקיימות לעיתים מזומנות בין אישים ישראלים וסובייטיים במרכז האו"ם, לרגל כינוס העצרת, אינן ממלאות תפקיד זה.

הזמנת ראשי-ממשלת ישראלי היא צעד גדול מדי. הזמנת שרי-החזן אינה רצויה, באשר ממלא את התפקיד הזה יצחק שמיר. הזמנת שרי-הביטחון אינה באה בחשבון, בגלל המשמעות הצבאית שהיתה ניתנת לביקור כזה.

עוד וייצמן מקובל על הערכים יותר מכל שר ישראלי אחר, ועל כן יעורר ביקורו פחות תגובות שליליות בעולם הערבי מאשר ביקור אחר.

במדינה

העם אוהרה משמיים

האנושות הוזהרה פעמיים: מפני השמדה גרעינית ומפני מילחמת גאזים

מי שמאמין באלוהים — ולאוו דווקא בה' אלוהי-צבאות — יכול היה להתפתות למחשבה שריבון-העולם מזוהר את האנושות.

בתוך זמן קצר, זכתה האנושות כשתי אוהרות חמורות ביותר. גם נוח לא קיבל אוהרות חמורות כאלה.

אוהרה א': אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל.

כיום ברור כי אסון גרעיני זה עתיד לקטול אלפים, שספגו קרינה בכמויות מזגזמות.

מעל לראשה של האנושות תלויה חרב המילחמה הגרעינית. המעצמות ממשיכות לצבור מלאי גדל והולך של פצצות גרעיניות, ולפתח אמצעים יותר ויותר מתוחכמים לשיגורן.

אם אסון זעיר בצ'רנוביל גרם לתוצאות כפי שגרים, הרי מילחמה גרעינית תגרום להכחדת חלק ניכר של האנושות, ואולי להפיכת כדור-הארץ כולו לבלתי-ישיב לחיים.

האם היתה צ'רנוביל אוהרה אחרונה לפני מילחמה גרעינית?

אוהרה ב': אסון קאמרון.

מה שקרה בצפון המדינה האפריקאית נראה כאילו נלקח מסרט-אימי. מבטן ארמה השתחרר גאו רעיל, שאין לו צבע וריח, ופשט על הסביבה. האנשים מתו בהמוניהם בתנאי, מבלי לדעת מה קורה להם. איזור שלם התרוקן מאדם ומבהמה, אך שום רכוש לא נפגע.

מעל לאנושות תלויה חרב המילחמה הביולוגית-כימית. אין מרבית לדבר עליה, כפי שמרביתם על המילחמה הגרעינית. אולם כל המדינות מפתחות גאזים מרעילים ונשק ביולוגי. לפי כל הסימנים, השתמשו העיראקים בגאזים במילחמת איראן-עיראק. האנושות נשארה ארישה.

במילחמת-העולם השניה לא השיגו תמשו בגאזים — אולי מפני שארולף היטלר נפגע מגאזים והתעורר זמנית, כששירת כחייל קרבי במילחמת-העולם הראשונה. אך אין פירושה הדבר ששנקש נורא זה לא יופעל במילחמה עתידית — אם מילחמה עולמית, אם מילחמה אזורית, כמו מילחמה בין ישראל וארצות-ערב.

אסון קאמרון היה אוהרה. הוא זכה רק בתשומת-לב מועטה בעולם. בישר אל לא היה איש שם לב אליו, אלמלא הובילה המיקריות הפוליטית את שימרון פרס לקאמרון דווקא למחרת האסון.

אילו היה קם נביא חרש, היה מטיח בפני האנושות אוהרה כמו זו שהוטל על יונה הנביא להטיח כפניהם של תושבי נינווה.

יחסים מרחביים

פגישה פרסי-מובארק אינה יכולה להניב שום תזוזה לקראת השלום

לשם מה דרושה הפגישה בין שימעון פרס וחוסני מובארק? יש פגישות-פיסגה, המתקיימות מפני ששני הצדדים מעוניינים במעמד רשמתי, בחשיפה תיקשורתית, בהודי רמנויות צילום, ויש גם ועידות-פיסגה חשובות יותר, ששני הצדדים מעוניינים בהן כדי ליישב סכסוכים ולקבוע מדיניות משותפת לעתיד. ועידת פרס-מובארק אינה לא כזאת ולא כזאת. מחירי עבוד הפחורה, אומנם, שימעון פרס מעוניין בפומביות רשמית (המסומ בעמוד 8)